Jaargang 116. Vrijdag, 30 Januarij 1857. No. 13.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

2½

De ARRONDISSEMENTS-BETAALMEESTER te *Groningen* brengt ter kennis van het algemeen, dat van af **heden** tot den **laatsten December 1856** ten zijnen KANTORE nog kunnen worden **verwisseld** de **MUNT-BILJETTEN**, uitgegeven krachtens de Wetten van den 18den December 1845, (*Staatsblad* no. 90) en den 17den September 1849 (*Staatsblad* no. 46).

GRONINGEN, 29 Januarij 1857.

De Betaalmeester:
H. J. ENGELKENS.

BUREAU VAN POLITIE.

Ter **bezigtiging** gedeponeerd: een waarschijnlijk gestolen **Eikenhouten SCHOTELWASCHVAATJE**, van buiten groen geverfd, met twee zwart geverfde ijzeren Hoepen en twee houten Handvasten, van binnen ongeverfd, echter met rood geverfden binnen-bovenrand.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 31sten Januarij 1857, 's morgens te 10 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

Hoewel in het noorden der Vereenigde Staten de slavernij niet wordt geduld, heeft men er toch de vooroordeelen tegen het zwarte ras nog niet van zich kunnen afwerpen. Een staaltje daarvan wordt door de New-Yorksche bladen medegedeeld. Men weet dat die groote stad in zijne onmetelijke straten sporen heeft liggen, waarop groote omnibussen, *cars* geheeten, door paarden worden voortgesleept. De reizigers zijn op twee banken langs de zijden van den wagen gezeten, terwijl de conducteur op het achterbankje staande, het geld ontvangt en de orde in den wagen handhaaft. Onlangs wandelde de eerwaarde *Pennington*, methodist, predikant en neger in de straat no. 6, gaf den voerman een teeken, stapt de trede op en neemt in den wagen plaats.

Toen de conducteur zijn geld ontvangen wilde, ziet hij dat hij met een neger te doen heeft en verzoekt hem uit te stijgen. De neger spreekt van de gelijkheid der menschen voor God, zegt dat de wetten van New-York geen onderscheid maken tusschen de witte en de zwarte kleur, doet uitkomen dat zijne opvoeding en zijne welvoegelijke manieren den reiziger vrijwaart voor elke beleediging en onaangenaamheid, en doet eindelijk een beroep op het algemeen medelijden, daar de hevige stortregen en de modderige weg het bijna onmogelijk maken te voet te gaan.

De conducteur scheen bereid den neger op zijne plaats te laten, doch de reizigers herinneren hem dat de reglementen strikt zijn en geen neger plaats mag nemen in de *cars*. Zij dreigen hem, er zelven uit te gaan en eene klagt tegen hem in te leveren. Door deze bedreigingen van gedachte veranderd, pakt de conducteur den zwarte bij den kraag en werpt hem buiten, en dat met zooveel drift, dat zijn rotting en bril breken, zijn hoed platgedrukt wordt en hij zelfs ernstige kwetsuren ontvangt.

Ten gevolge dezer behandeling levert *Pennington* eene aanklagt voor de regtbank in.

De regter, na kennis van de feiten genomen te hebben, heeft het gedrag van den eerwaarden *Pennington* gegispt en dat van den conducteur geprezen.

»Er moet voldoening worden gegeven, zeide hij, aan de openbare meening, die vijandig is aan de gelijkheid der beide rassen."

Twaalf burgers van de jury hebben dit vonnis bekrachtigd, en de arme negerpredikant, na uitgescholden, gekwetst en verjaagd te zijn, moest nu nog de proceskosten betalen.

Zoo logisch zijn vooroordeelen als de wet moet worden toegepast.

CHINA.

De *Moniteur de la Flotte* deelt uit een partikulieren brief uit China eenige bijzonderheden mede over den inwendigen toestand van het Hemelsche rijk, dat tegenwoordig weder meer dan vroeger de aandacht tot zich trekt. Daarin wordt gezegd, dat men zich in Europa geen denkbeeld kan maken van de regeringloosheid, die thans op zeer vele plaatsen in China heerscht. De struikrooverij wordt er op eene schrikbarend groote schaal gedreven, en het gouvernement heeft geene dwangmiddelen noch gezag genoeg om ze te kunnen weren. De doodstraf wordt door de mandarijnen veelvuldig toegepast; hunne strengheid treft echter niet de roovers maar bedelaars die geen kwaad doen, en ongelukkigen zonder heenkomen; deze worden onthoofd en bij den Keizer als geduchte roovers voorgesteld.

»Nog veel grover bedrog — zoo schrijft men verder — werd gepleegd door den onderkoning van Canton, *Yeh*, een van de wreedaardigste en verfoeijelijkste menschen die ergers te vinden zijn; hij onderhield in de stad een zeker aantal bedelaars van de meest berooide soort en gaf hun onderstand; maar telkens wanneer eene stoute rooverij gepleegd was, plagt hij, bij gebrek aan de noodige kracht en moed om de schuldigen te vatten, een dozijn van die bedelaars te doen onthoofden, en dan schreef hij aan den Keizer, dat er eene verschrikkelijke misdaad gepleegd maar ook reeds door de schuldigen met den dood geboet was. Met zoo grove logens wordt de Keizer altijd door de mandarijnen bedrogen, en hij is buiten staat om ooit de waarheid te vernemen. Het wordt dan ook door allen die in China geweest zijn erkend, dat men bij den Keizer zelven en in het hart van zijn rijk moet werkzaam zijn om verbetering te bewerken."

— Het leger en de militie van het Chinesche rijk bestaat, volgens de meest authentieke opgaven, uit 700,000 man, zoo wel Tartaren als Chinezen. De Tartaarsche troepen, welke beschouwd worden als de meest krijgshaftige, hoewel zij soms door de andere overwonnen zijn, zijn gerangschikt onder acht verschillende vaandels of standaarden, elk 10,000 man bevattende en stellen een staand leger daar van 80,000 man.

De kavallerie wordt hoofdzakelijk uit Tartaren gevormd, die meer in aanzien zijn dan de overige troepen, hetgeen daaruit ook blijkt, dat zij 25 cent soldij en een ration wijn daags ontvangen, terwijl de Chinesche soldaat slechts 20 cent en geen ration ontvangt. De voornaamste wapenen der kavallerie zijn pijl en boog. Overigens bezit zij slecht vervaardigde sabels, terwijl eenige ruiters van een schild voorzien zijn.

Dit leger van 700,000 soldaten is verdeeld over het geheele rijk op zulk eene wijze, dat de manschappen zooveel mogelijk geplaatst zijn in de districten waar zij geboren zijn en waar zij tevens gebezigd worden voor de bebouwing van den grond of voor de uitoefening van eenig ander beroep.

PERZIE.

De bemagtiging van Bushire door de Engelschen wordt bevestigd. Het was op den 9den December, dat die stad zich heeft overgegeven, na gedurende vier uren het vuur der Engelsche vloot te hebben verduurd, die geen enkel man verloren had. Het fort van Bushire was den voorgaanden dag genomen na een heftigen wederstand, waarbij vier Engelsche officieren en 20 soldaten werden gedood. Karack werd den 4den December bezet. De Engelschen verwachtten aanzienlijke versterkingen.

Maar eveneens bevestigt zich het berigt, dat de zaken, die zoo dreigend schenen, eene onverwachte wending genomen hebben. Immers meldt nu ook de Londensche *Morning Post*, dat Perzië, na het vernemen van den val van Bushire, de door Engeland gestelde voorwaarden heeft aangenomen. Het blad twijfelt echter, of dat voornemen bij den Schach zou blijven bestaan, wanneer hij de geringe sterkte van het Engelsche leger zou hebben vernomen.

TURKIJE.

In Konstantinopel wordt thans ijverig geraadpleegd over de toekomstige organisatie der Donau-vorstendommen, en men kan nog moeijelijk nagaan, binnen hoeveel tijd deze arbeid ten einde zal kunnen worden gebragt. Frankrijk en Rusland trekken daarbij ééne lijn tegen Engeland en Oostenrijk. Aanvankelijk hebben de redenen van de Russische en de Fransche ambassadeurs ingang gevonden bij den Sultan. Thans echter zijn lord *Redcliffe* en de heer *v. Prokesch* ijverig bezig om den verloren grond te herwinnen, waarin zij, door *Reschid*-pacha ondersteund, dan ook niet kwalijk schijnen te slagen.

ITALIE.

De Koning van Sardinië is den 21sten dezer naar Genua vertrokken, van waar hij zich onmiddellijk ingescheept heeft naar Nizza, ten einde een bezoek af te leggen bij de Keizerin-moeder van Rusland.

— Volgens een telegrafisch berigt hebben de Keizer en Keizerin van Oostenrijk j.l. Zaturdag Milaan verlaten om zich naar Florence te begeven.

De *Times* bevat een artikel over de amnestie door den Keizer aan alle om staatkundige redenen veroordeelde ingezetenen van het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk verleend, welke maatregel zeer wordt toegejuicht door dit blad, hetwelk er bij voegt, dat Oostenrijks magt in Europa thans grooter is dan ooit.

SPANJE.

Brieven uit Barcelona melden dat de rust wel is waar hersteld is, doch nog overal zorg en angst voor nieuwe onlusten blijven heerschen. Het stedelijk bestuur doet al zijn best om aan de arbeiders werk te verschaffen.

DUITSCHLAND.

De onlangs gedane ligting van manschappen voor de militaire dienst in het koningrijk Saksen levert geen verblijdend verschijnsel op wegens de toenemende gebrekkigheid der mannelijke bevolking in onderscheidene streken des rijks. Zoo zijn b. v. in het district Zwickau van 1569 dienstpligtige jongelingen maar 153 voor de wapendienst ligchamelijk geschikt bevonden, en eene nog ergere verhouding vertoonen eenige kleine districten van het bovenste Ertsgebergte, b. v. Marienberg en Sneeberg. Voor 10 jaren waren in het gemelde district Zwickau van de 1359 dienstpligtigen nog 317 geschikt, voor 20 jaren van de 1240 nog 431. Daarbij zijn de eischen, die men in Saksen voor de geschiktheid der soldaten doet, geenszins overdreven. Deze nadeelige verhouding openbaart zich inzonderheid in de fabrijk-districten. Veel beter is zij in de streken waar de landbouw het voornaam middel van bestaan uitmaakt. Zoo heeft b. v. de helft van het district Bautzen van de 1081 dienstpligtigen 343 geschikten opgeleverd en in andere plaatsen is de verhouding nog gunstiger.

— Uit Weenen wordt gemeld, dat van 22,000 kinderen, die aldaar in 't jaar 1856 zijn aangegeven, 13,000 buiten echt zijn geboren. Dit geeft al een zeer treurig denkbeeld van den zedelijken toestand dier stad.

DENEMARKEN.

Gedurende het afgeloopen jaar hebben 20,532 schepen den Sondtol betaald. Dit getal overtreft dat van 1855 met 4745 schepen, en is bovendien grooter dan dat van eenig jaar, met uitzondering van 1847 en 1853, toen het 21,526 en 21,539 bedroeg.

FRANKRIJK.

De nieuwe aartsbisschop van Parijs, de kardinaal *Morlot*, werd den 18den Dec. 1795 te Langres geboren. Hij is dus 61 jaren oud. In het jaar 1839 werd hij tot bisschop van Orleans gezalfd, in 1842 tot aartsbisschop van Tours benoemd en den 7den Maart 1853 tot de waardigheid van kardinaal verheven, krachtens welke hij tevens lid van den senaat is. Mgr. *Morlot* is een tegenstander der *Univers*, ofschoon men juist niet zeggen kan, dat hij een zeer ijverig aanhanger der Gallicaansche kerk is. Niet alleen te Rome, maar ook aan het Parijsche hof is hij zeer bemind.

Van regeringswege is eene commissie benoemd om te onderzoeken, of de geestvermogens van *Verger*, den moordenaar van den heer *Sibour*, in zulk eenen staat zijn, dat hij voor zijne daden verantwoordelijk gesteld kan worden.

— Dezer dagen is door den krijgsraad te Parijs ter dood veroordeeld zeker soldaat *Lebegrigaud*, dienende in het corps Zouaven der keizerlijke garde. Hij was voor den krijgsraad gebragt wegens insubordinatie, door het aanranden van een korporaal. De Keizer heeft gratie verleend van de doodstraf en deze veranderd in eene correctionele straf, uit aanmerking van de gewigtige door dien soldaat in de Krim bewezene diensten. Hij is versierd met de medaille van verdiensten en verscheidene ridderorden, en heeft, onder anderen, met groote scherpzinnigheid en moed, alleen, en na daartoe bepaaldelijk door den maarschalk *Pelissier* te zijn aangewezen, den Mamelon of Groenen-Heuvel van Sebastopol verkend en tot uiterste tevredenheid zijner meerderen verslag gedaan van de positie der Russische batterijen. Ten einde zich van zijne zending te kwijten, was hij van rots tot rots gekropen, om een punt te bereiken, waar hij den toestand behoorlijk kon opnemen. — *Lebegrigaud* zal naar Algerië worden overgebragt, om een jaar aan de openbare werken te arbeiden. — Deze persoon is intusschen reeds acht malen door den krijgsraad gestraft, telkenmale wegens daden van geweld, voortspruitende uit zijn driftig en heftig karakter.

— Van Lyon wordt gemeld, dat aldaar op den 22sten dezer eene menigte nieuwsgierigen zich aan het spoorwegstation verdrong, om een oud, met wonden overdekt, hinkend kameel, dat met een rijk Oostersch dek was bekleed, te zien. Onder de leiding van een sergeant der Afrikaansche jagers en twee jonge Arabieren in burnussen gewikkeld, was dit dier het voorwerp der meest oplettende zorgen. Op denzelfden dag als *Abd-el-Kader* geboren, deelde dit dier alle lotgevallen van den Emir en droeg hem in het gebergte toen hij nog kind was. In een gevecht tegen de Franschen met wonden overdekt, dankten *Abd-el-Kader* en zijne twee begunstigde vrouwen aan dit kameel hun leven. De Emir wilde daarom nooit van dit trouwe dier scheiden. Vermits hij het nu echter, in weerwil van de zorgvuldigste verpleging, ziet verkwijnen, zendt hij het naar Parijs, om het daar door de eerste veeartsen te doen behandelen. Met zijn geleide van Brussa vertrokken, begeeft het dier zich thans in kleine dagreizen naar Parijs.

— Volgens berigten uit Madera, is de wijnstok genoegzaam vernietigd. Van 1847 tot 1850 leverde Madera 16,915 pijpen en in 1855 slechts 22 pijpen.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 27 Januarij.

Bij kon. besluit van den 24sten is benoemd tot ontvanger der in- en uitgaande regten te Wernhout, de heer *P.* graaf *van Hogendorp*, thans rijks-boekhouder der in- en uitgaande regten en accijnsen te Dordrecht.

— Het blijkt al meer en meer dat het wets-ontwerp op het lager onderwijs van dr. *Simons* den bijval zijner ambtgenooten niet heeft kunnen erlangen. Zijne voorstellen tot regeling van het lager onderwijs zijn, als de daaromtrent gegeven mededeelingen juist zijn, door zijn opvolger, den heer *Rappard*, geheel en al veranderd. Een *nieuw* voorstel is ingediend, dat zich zou bepalen tot de overname, met eene geringe verandering van uitdrukking, van de woorden in het reglement A) bij de schoolwet van 1806 behoorende, voorkomende, maar dat overigens geheel overeenkomt met het wets-ontwerp van den heer *van Reenen*.

— Uit het 40ste verslag van het bestuur van het fonds tot aanmoediging en ondersteuning van de gewapende dienst, blijkt dat in 1856 de collecte heeft opgeleverd *f* 27,047—07. Het getal der verminkten en nageblevenen van gesneuvelden, welke ondersteuning hebben genoten, is weder met 56 verminderd; dat der infirmen is van 1088 tot 1094 geklommen.

MAASTRICHT, 25 Januarij.

Een droevig voorval heeft in den avond van l.l. Woensdag plaats gehad in het gehucht Wimesmael, gemeente Sutendael.

Op verschillende plaatsen in die streken is het nog gebruikelijk eene soort van charivari, hetgeen men toeten noemt, te brengen aan de personen die voor de tweede maal huwen. Dit gebruik ontstaat daaruit, dat vroeger de tweede huwelijken ongaarne gezien werden. De charivari heeft dus ten doel om de afkeuring aan den dag te leggen en om de nieuw gehuwden eene boete te doen betalen, welke gewoonlijk in bier bestaat, dat dan ook toetbier genoemd wordt.

Zoo lang het bier niet gegeven is, wordt de charivari elken avond herhaald en dit duurt soms acht of veertien dagen.

Dit was het geval in het bovengenoemd gehucht, en daar de openbare orde en de rust der inwoners er door verstoord werden, begaf de te Asch gestationneerde gendarmerie zich naar de plaats om een einde te maken aan die tooneelen, en des noods proces-verbaal op te maken tegen de nachtelijke rustverstoorders.

Doch de gendarmes, ten getale van vier, konden hen niet uiteen drijven, zonder hen te beletten op nieuw geraas en geweld te maken; de gendarmes wilden eenigen hunner in hechtenis nemen, doch de overigen schoten toe en er ontstond een gevecht.

In eene worsteling man tegen man werd een gendarme op den grond geworpen; een ander was op het punt voor de overmagt te moeten zwichten; de brigadier was omringd en werd in bedwang gehouden; de vierde, *Vermersch* genaamd, was alleen vrij in zijne bewegingen. Het schijnt dat de op den grond geworpen gendarme om hulp riep, en dat toen de tegengehouden brigadier na drie malen de boeren gesommeerd te hebben tot de orde terug te keeren, onder bedreiging zijne wapenen te zullen gebruiken, *Vermersch* toeriep vuur te geven, en dat deze bij het eerste schot één der worstelende boeren en die de aanvoerder der bende geweest schijnt, doodde.

Dit maakte een einde aan het rumoer. De gendarmes namen nog een der boeren in hechtenis, dien zij naar Asch geleidden, en Donderdag morgen heeft de gendarme *Vermersch* in persoon, voorzien van een rapport van zijn brigadier, het feit aan de justitie aangegeven, die zich onmiddellijk ter plaatse heeft begeven om een onderzoek in te stellen.

GORINCHEM, 25 Januarij.

De gemeente Ameide heeft dezer dagen weder een allertreurigst voorbeeld van onmenschelijkheid geleverd.

Bij de aangifte voor de loting van dit jaar, bleef zekere *Gerrit Maasland* nalatig. De burgemeester zond daarop den veldwachter naar het huis zijner ouders, die zeiden dat hun zoon de kniën verbrand had en niet komen kon. Genoemde ambtenaar kwam weldra terug met den eisch, dat hij den patiënt zien moest, waarop hij het korte antwoord kreeg: »deze is niet te zien." Daarop stelde de burgemeester eene huiszoeking in en vond genoemden jongeling in een verschrikkelijken en deerniswaardigen toestand. De ongelukkige, die aan vallende ziekte leed, is door zijne ontmenschte ouders, (sedert hoe lang weet men nog niet) opgesloten in eene soort van kot met steenen vloer, zonder bedekking en genoegzaam zonder eenig kleedingstuk; daar heeft hij den ganschen winter al de ijselijkheden van het weder moeten verduren, bij gebrek aan het noodigste voedsel, en zijn hem onder anderen de voeten bevrozen, waarvan Zaturdag reeds vier teenen geamputeerd zijn.

Onmiddellijk heeft de arrondissements-regtbank alhier een geregtelijk geneeskundig onderzoek op de plaats zelve ingesteld.

De jongeling wordt door de liefderijke zorg van het plaatselijk bestuur behoorlijk verpleegd, doch vreest men voor zijn leven.

ASSEN, 27 Januarij.

In de vorige week zijn wederom vier personen, uit de koloniën der maatschappij van weldadigheid te Veenhuizen, in het huis van arrest en justitie alhier overgebragt, beschuldigd van het schrijven van brandbrieven.

Het prov. geregtshof heeft Zaturdag twee van die kolonisten veroordeeld tot 15 jaren tuchthuisstraf. Die tijd is zeker lang genoeg om hun den onweerstaanbaren zin voor een verblijf in de gevangenis te ontnemen.

Mede is hier gevankelijk binnengebragt een gedeserteerde kolonist uit Ommerschans, die te Meppel werd aangehouden terwijl hij een koperen gewigt uit een grutterswinkel nam en zich toeëigende. Men verzocht hem het gestolene voorwerp weder terug te geven, doch hij weigerde zulks, als willende liever naar de gevangenis over- dan naar het koloniaal bedelaarsgesticht teruggebragt worden.

— De sterkte der bevolking in de koloniën der maatschappij van weldadigheid bestond op den 1sten Januarij 1857 als volgt: In de gewone koloniën: kolonisten-huisgezinnen en bestedelingen 2782, ambtenaren 162, te zamen 2944. Ommerschans: bedelaars-kolonisten, militaire kolonisten, hoevenaars enz. 2491, ambten. 80, te zamen 2571. Veenhuizen 1ste gesticht: weezen, bedelaarskolonisten-kinderen, arbeiders-huisgez. en hoevenaars 1403, ambten. 100, te zamen 1503. Veenhuizen 2de gesticht: bedelaars-kolon., milit. kol., arbeiders-huisgez. en hoevenaars 2052, ambten. 82, te zamen 2134. Veenhuizen 3de gesticht, bedel.-kolon., milit.-kolon., arbeiders-huisgez. en hoeven. 1984, ambten. met derzelver huisgez. 131, te zamen 2115. Gesticht te Wateren, kweekelingen 72, ambten. 32, te zamen 104. Ambtenaren bij de algemeene directie en hunne huisgez. 26. Algemeen totaal 11,397. Op den 1sten Januarij 1856 bedroeg de geheele bevolking 10,880; alzoo is de sterkte met 517 zielen vermeerderd.

GRONINGEN, 29 Januarij.

Bij het ter perse leggen dezer was de Hollandsche post van heden nog niet aangekomen.

— Bij kon. besluit van den 23sten is aan den heer H. GRIMMIUS eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Uithuizen, behoudens aanspraak op pensioen.

— Ged. staten hebben in hunne vergadering van heden benoemd tot eersten klerk ter provinciale griffie J. R. MODDERMAN, thans tweede klerk, en tot tweeden klerk P. J. DE WOLF.

— Bij den heer commissaris des Konings is ontvangen voor Groot-Sangir (Nederlandsch-Indië), van de gemeente Ten Boer *f* 31,10.

— Naauwelijks was de scheepvaart langs het Winschoterdiep weder geopend, of de vorst komt op nieuw belemmerend tusschen beiden, blijkens den volgenden stand van den thermometer van FAHRENHEIT, zooals die aan het akademiegebouw alhier is waargenomen:

Jan.	's morgens 8 u.	's middags 2 u.	's avonds 8 uur.
27	29½°	29½°	26°
28	24°	24°	23°
29	20½°	24°	21° (4 uur).

— Heden morgen heeft de regtbank alhier, in de zaak van A. V., bij uitspraak, het vonnis van den kantonregter bevestigd, bij welk vonnis zij van alle regtsvervolging was ontslagen. Diensvolgens is art. 55 van het reglement van politie

(waarbij wordt verboden de klinkers te gebruiken met paard, ezel of hoornvee, met rijtuig, kar, handkar, kruiwagen, slede, bak of *eenig ander vervoermiddel* hoe ook genaamd) niet toepasselijk op het vervoeren van melk in emmers aan een juk gedragen.

Mede heeft de regtbank het vonnis van den kantonregter bevestigd, waarbij S. A. H. was veroordeeld wegens het houden van een magazijn van huiden zonder vergunning, en is deze dien ten gevolge door de regtbank veroordeeld tot betaling eener geldboete van tien gulden, en in de kosten van het geding, alsmede in die van het hooger beroep.

De president van den militieraad in deze provincie heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de eerste zitting van dien raad, bestemd tot het onderzoeken der vrijstellingen van dienstpligtige lotelingen van vroegere jaren en het goed- of afkeuren van vrijwilligers, voor alle reclames, zoo gewone als ligchaamsgebreken, op Woensdag den 4den Februarij a.s. geopend en verder gehouden zal worden als volgt:

Den 4den Aduard, Ezinge en Oldehove te 9 uur; Hoogkerk, Grijpskerk en Zuidhorn te 9½ uur; Grootegast en Leek te 10 uur; Marum en Oldekerk te 11 uur.

Den 5den Baflo, Winsum, Eenrum en Kloosterburen te 9 uur; Leens te 9½ uur; Ulrum en Adorp te 10 uur; Bedum, Kantens en Middelstum te 10½ uur; Usquert, Warffum, Uithuizen en Uithuizermeeden te 11 uur.

Den 6den Haren en Noorddijk te 9 uur; Groningen te 10 uur.

Den 7den Groningen te 9 uur.

Den 9den Ten Boer, Loppersum en Stedum te 9 uur; 't Zandt en Bierum te 10 uur; Appingedam en Delfzijl te 10½ uur; Nieuwolda en Termunten te 11 uur.

Den 10den Hoogezand te 9 uur; Sappemeer te 9½ uur; Slochteren te 10 uur; Noordbroek en Zuidbroek te 10½ uur; Scheemda, Midwolde en Finsterwolde te 11 uur.

Den 11den Winschoten, Beerta en Nieuwe Schans te 9 uur; Meeden en Muntendam te 9½ uur; Veendam te 10 uur; Wildervank te 11 uur.

Den 12den Nieuwe Pekela te 9 uur; Oude Pekela te 10 uur; Bellingwolde, Onstwedde, Vlagtwedde en Wedde te 11 uur.

Loop der bevolking over 1856.

In de gemeente *Onstwedde* zijn geboren 60 van het mann. en 65 van het vrouw. geslacht, te zamen 125; overleden 27 van het mann. en 44 van het vrouw. geslacht, te zamen 71; met der woon hebben zich in de gemeente gevestigd 97 van het mann. en 117 van het vrouw. geslacht, te zamen 214, en vertrokken 95 van het mann. en 116 van het vrouw. geslacht, te zamen 211; gehuwd 40 paren.

De wettig gedomiciliëerde bevolking op den 31sten Dec. 1856 bestond uit 1957 van het mann. en 1195 van het vrouw. geslacht, te zamen 3952; zijnde de bevolking 57 meer dan op den 31sten Dec. 1855.

— In de gemeente *Vlagtwedde* zijn geboren 40 van het mann. en 40 van het vrouw. geslacht, te zamen 80; overleden 7 van het mann. en 19 van het vrouw. geslacht, te zamen 26; met der woon hebben zich in de gemeente gevestigd 51 van het mann. en 43 van het vrouw. geslacht, te zamen 94, en vertrokken 25 van het mann. en 20 van het vrouw. geslacht, te zamen 45; gehuwd 24 paren.

De wettig gedomiciliëerde bevolking op den 31sten Dec. 1856 bedroeg 1310 van het mann. en 1121 van het vrouw. geslacht, te zamen 2422; zijnde de bevolking 104 meer dan op den 31sten Dec. 1855.

Nederlandsch Mettray.

Met genoegen hebben wij kennis gemaakt met het dezer dagen uitgekomen berigt no, 5 betreffende genoemde landbouw-kolonie, en daaruit ontwaard, hoezeer deze allezins belangrijke inrigting bij voortduring in bloei toeneemt en zich ontwikkelt.

Blijkens de rekening en verantwoording over 1855 (4de administratie-jaar) door heeren commissarisseen gedaan, beliepen de gewone ontvangsten der vereeniging *f* 24,016.30, waaronder *f* 12,801.24 uit jaarlijksche contributiën van contribuërende mede stichters, leden en begunstigers, en *f* 301.66 uit giften beneden de *f* 50 voortgesproten; de uitgaven daarentegen, bevattende, behalve de gewone kosten van beheer, de tractementen, dienstloonen, kosten voor onderhoud van gebouwen en mobilair, druk- en plaatwerk enz., alles ter somma van *f* 22,833.57.

Het aantal verpleegde knapen bedroeg in 1855, 142; welk getal echter sedert aanmerkelijk verminderd is. Immers in het voorjaar van 1856 werd de kolonie door 16 hunner verlaten, ten gevolge waarvan, gevoegd bij het inmiddels aankomen van enkele nieuwe kweekelingen, het geheele cijfer op den 14den Junij l.l. nog 130 bedroeg.

Het vertrek der bedoelde 16 jongelingen, die alstoen hun 18de levensjaar bereikt hadden, de eersten die na eene meest zorgvuldige opvoeding, het verblijf in de kolonie, waar zij vier jaren hadden doorgebragt, voor een terugkeer in de maatschappij gingen verwisselen, schijnt in het bijzonder door het bestuur te zijn voorbereid met al die zorg, welke het gewigt der zaak vereischte.

De vraag, hoe het deze jongens maakten, nadat zij de kolonie verlaten hebben en in verschillende betrekkingen der maatschappij zijn opgetreden, wordt in het berigt over het algemeen zeer gunstig beantwoord. Bijna allen toch gedroegen zich, volgens ingewonnen informatiën, voorloopig zeer goed, over geen hunner waren aanmerkingen omtrent hun zedelijk gedrag gevallen.

Wat meer zegt, een elftal in het berigt opgenomen brieven, welke behalve meer anderen, door onderscheidene der voormalige kweekelingen eenigen tijd na hun vertrek aan den heer directeur der kolonie werden gerigt, getuigen, bijna zonder uitzondering, niet alleen van hunne tevredenheid met hunne nieuwe loopbaan, maar ook van hun goed hart, hunnen godsdienstigen zin en hunne dankbaarheid jegens hunne voormalige weldoeners, welke laatste vooral zich soms in onderscheiden vorm, zoowel ten aanzien van den verdienstelijken directeur, den heer *Schlimmer*, als van den edelen oprigter der kolonie, den heer *Suringar*, openbaart.

Wij besluiten deze vlugtige beschouwing met den hartelijken wensch, dat het opvoedings-gesticht Mettray zich meer en meer moge in staat gevoelen om zijne weldadige bestemming al zoodanig uit te breiden, en steeds meerdere menschenvrienden mogen worden genoopt, om door milde ondersteuning die uitbreiding te bevorderen.

Volks Lees- en Koffijkamer.

Te 's Gravenhage is met den aanvang dezes jaars eene inrigting geopend, waarop wij de aandacht wenschen te vestigen als op eene zaak die ook hier en in andere groote steden navolging verdient, daar ze kan en, hopen wij, zal strekken tot bestrijding van de helaas zoo menigvuldige en toch zoo verderfelijke drinkgewoonten die den arbeidsman thans zooveel geld aan sterken drank doen verteren. Wij bedoelen de volks lees- en koffijkamer, waaromtrent wij in het *Dagbl. van Zuidh.* het onderstaande lezen:

» Wie dezer dagen de dagelijksche Groenmarkt overging, zal daar een nieuw uithangbord, boven een huis achter de pomp, met het bovenstaande opschrift hebben opgemerkt. Dit opschrift doet aan iets anders dan het gewone » koffij- en bierhuis, slijterij of tapperij" denken, de gebruikelijke vlag, waaronder de drankaffaire vaart, zoo wel bekend en gewoonlijk met voordeel uitgestoken; en werkelijk men beoogde hier ook iets anders.

» Wie er binnentrad, zal beneden een net en zindelijk vertrek gevonden hebben, bij dag en bij avond goed verlicht en verwarmd, waar op het buffet een helder blinkende koffij-toestel en andere ververschingen van brood, kaas enz. ten gebruike aan den bezoeker worden aangeboden; maar hij zal tevens hebben opgemerkt, dat er geen sterke dranken worden verkocht, en dat de » flesch" er gebannen is, al hangt ook eene andere » FLESCH" wel bedekt achter glas aan den wand, ter herinnering aan wat zij haren vrienden maar al te dikwijls, helaas! brengt en waarvoor men hier waarschuwen wil.

» In de Leeskamer (boven) zal men met eenige couranten, tijdschriften, almanakken en kleine stukjes, een ruimen voorraad van goede en nuttige lectuur vinden van allerlei aard. Aan den muur hangen eenige groote landkaarten, welke nog met eene kaart van de Nederlanden en van die onzer overzeesche bezittingen moeten vermeerderd worden; en tevens is er eene kleine boekenkast met eenige boekwerken voorhanden, die, des verkiezende, ook tegen eene geringe betaling, ter lezing naar huis kunnen medegenomen worden.

» Het doel der opengestelde inrigting is dus uit dit alles duidelijk blijkbaar. Men wil er eene aanlegplaats openen voor dezulken die iets anders dan de tapperij met den drank zoeken, voor wien de grootere koffij- en bierhuizen, wegens te groote verpligte vertering daar te maken, niet geschikt zijn. Wie te huis blijft en aan eigen haard het beste leeshoekje zoekt te midden van zijn gezin, zullen wij niet aanraden het te verlaten. Maar wie toch uitgaat en behoefte heeft om het nieuws van den dag hier of daar te gaan vernemen, hem raden wij eens derwaarts te gaan, als hij wat anders zoekt, dan waarmede de kroeg lokt. Voor den arbeids- en handwerksman werd het opengesteld; juist voor hem, in zijn stand, is er behoefte aan iets anders dan de kroeg en tapperij met de verleiding van den drank geven, de eenige huizen van zamenkomst thans voor hem geopend."

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 29 Jan. Op de heden morgen alhier in het raadhuis plaats zullende hebben aanbesteding van het verrigten van eenige werkzaamheden aan het Damsterverlaat, was *niet een* biljet ingekomen.

LETTERNIEUWS.

Men verzoekt ons uit het *Volksblad* van den 14den dezer de volgende beoordeelingen over te nemen:

Onder de jongste stichtelijke godsdienstige werken, verdienen die van ds. M. A. AMSHOFF, te Groningen, eene bijzondere vermelding. Zijne *Woorden uit den Bijbel, voor elken dag van het jaar* 1857 (Gron. bij R. J. SCHIERBEEK, *f* 0.25), beleven nu hunnen zeventienden jaargang en zijn zeer geschikt ter bevordering der dagelijksche korte godsdienstoefeningen, die in de volksklasse zoo hoog noodig zijn. Wanneer men al geen tijd mogt hebben om een geheel kapittel uit den bijbel te lezen, een tekst, met kort bijschrift en een klein gedeelte uit den bijbel of het gezangboek zal toch genoeg levenswaarheid ons op den dag tot trouwen wachter geven.

Het klaaghuis beter dan het huis des maaltijds, (gedrukt bij F. FOLKERS, te Groningen) is eene preekstof waaraan elk huisgezin van tijd tot tijd behoefte heeft.

Op de voortreffelijke *Bijdragen ter bevordering van het Christelijk leven*, verzameld door M. A. AMSHOFF en W. MUURLING, (Gron. bij M. SMIT, *f* 0.40 de afl.), waarvan thans het tweede stukje het licht ziet, maakten wij reeds vroeger opmerkzaam.

De *Beknopte Handleiding tot de regte kennis der Heilige Schriften, een Christelijk leesboek*, vrij naar het Hoogduitsch van W. LEIPOLDT, door M. A. AMSHOFF, (Gron. bij M. SMIT, *f* 0.40), is een werkje, zeer aan te bevelen voor hen voor wie het handboek van den hoogleeraar PRINS nog te uitgebreid is.

KERKNIEUWS.

NIEUWE SCHANS, 25 Jan. Heden werd onze nieuwe leeraar, de weleerw. heer E. D. LICHTENVOORT, in zijne bediening onder ons bevestigd, door den weleerw. heer H. VAN BERKUM, predikant te Nieuw-Beerta, als consulent dezer gemeente. Z.eerw. sprak naar aanleiding van 2 Kor. 4: 6 en 7, over de kracht en de zwakheid van den Evangeliedienaar: over zijne kracht als gelegen in de goddelijke zending, en over zijne zwakheden als gelegen in het menschelijke dat ook hem aankleeft. Plegtig en indrukmakend waren die oogenblikken èn voor den jeugdigen leeraar èn voor de gemeente, aan welke hij zich door het » ja ik, van ganscher harte", zoo naauw verbond. Des namiddags aanvaardde de bevestigde zijne gewigtige bediening met eene leerrede over 2 Kor. 4: 5, waarin gewezen werd op het heerlijke doel der Evangelieprediking; over de middelen welke geschikt zijn om dat doel te bereiken; en eindelijk over de vruchten, welke door de aanwending dier middelen kunnen worden verkregen. Z.eerw. gaf daarbij de verzekering, dat hij trachten zou, alles aan te wenden, wat strekken kan om de gemeente op te bouwen in geloof in onzen Heer en Zaligmaker Jezus Christus; terwijl hij van de gemeente verwachtte, dat zij hem » om zijns werks wille" die achting zoude toedragen, waaraan een Evangeliedienaar zoo groote behoefte heeft, en waarop hij aanspraak mag maken. God gebiede over dat werk zijnen onmisbaren zegen en ondersteune den nieuwen leeraar in de getrouwe behartiging van zijn leeraarambt. Dan zullen reeds hier de vruchten zigtbaar zijn, welke het getrouw arbeiden in den wijngaard des Heeren kunnen opleveren, en eens zal de Heer der kerk aan zijne getrouwen toeroepen: Komt in, gij gezegenden mijns Vaders, beërft het Koningrijk hetwelk u bereid is.

Het kerkgebouw was bij beide gelegenheden te klein om de talrijke, ook van elders opgekomene schare, in zich te bevatten. Moge die belangstelling zich *steeds* door eene trouwe opkomst openbaren, opdat het zaad, door den leeraar uitgestrooid, kunne vallen in veler harten en zich daarin ontkiemen en vruchten voortbrengen.

WOERDEN, 23 Jan. Uit het gemaakte twaalftal van predikanten is heden het volgende drietal geformeerd, alphabetisch gesteld: ds. MEERENS te Baarn, VAN TOORENENBERGEN te Vlissingen en DE VIJVER te Veenendaal.

— Te Heemse is een zestal predikanten geformeerd, ter vervulling van de bestaande vacature, waarop zijn geplaatst: ds. VAN MEETEREN te Schoonrewoerd, LEEMANS te Aalst, VAN MOOCK te Coevorden, WOLF te Angelo, FIJNVANDRAAT te Lutten en NONHEBEL te Vaassen.

— Bij kon. besluit van den 18den zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten, bij de Herv. gemeenten te Nijkerk, op J. B. NIJHOFF, pred. te IJsselmuiden; te Oude en Nieuwe Wetering, op J. B. KNOTTNERUS, pred. te Almkerk c. a.; te Hilversum, op J. H. GUNNING JR., pred. te Blaauwkapel; te Schagen, op W. P. WOLTERS, pred. te Grootebroek; te Zuidzijpe, op A. C. H. CALKOEN, pred. te St. Maarten en Valkoog; te Delden, op J. H. DE LORRAINE HOLLING, pred. te Delden; te Zoutelande, op J. C. S. THOMAS, kandidaat; en bij de Ev.-Luth. gemeente te Pekela, op J. A. ENGEL, pred. te Kuilenburg.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 19 Januarij.

Nadat de Engelsche vloot zich er van vergewisd had dat de Russen het Slangen-eiland hadden verlaten, heeft zij de Zwarte zee ontruimd.

De Circassiërs hebben hunne strijdkrachten in drie corpsen verdeeld. De Russen daardoor verontrust, trekken hun leger bijeen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 29 *Januarij*.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	63¼.
Dito Dito	» 3	»	75⅞.
Dito Dito	» 4	»	$94\frac{13}{16}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	$76\frac{1}{16}$.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	39.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	85⅘.
Dito Nation. Metall.	» 5	»	$77\frac{1}{16}$.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼	»	$23\frac{3}{16}$.
Dito Binnenl.	» 3	»	36½.
PORTUGAL	» 3	»	44⅜.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	104½.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	—
Dito bij *Hope*	» 4	»	85.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	$84\frac{9}{16}$.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	94¼.
Dito. 6de serie	» 5	»	96⅛.

LONDEN, 29 *Januarij*. Consols 93⅜.

PARIJS, 29 *Januarij*. Fransche 3 pCt. 67.25.

WEENEN, 29 *Januarij*. Metalliek 5 pCt. *f* 82½. Nat. Leening *f* 85¼. Wissel op Londen *f* 10.14. Zilver *f* 5.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 24 Jan., *Nieveen* Antje, Cephalonia; — 25 *Legel* Zeevaart en *Buykes* Ambarawa, Batavia; *Ebeling* Anna Henderika, Riga; — 26 *Koch* Plata, Suriname; — 27 *Smit* Kemangelen, Soerab.

BATAVIA vóór 10 Dec., *Kerkhoven* Doggersbank, *van Oosteroom* Júlie Claire, *Zijlstra* Mentor, *Esink* Christina Agatha, *v. Duivenbooden* A. R. Falck, *Pompe* Hendrina en *Sanders* Graaf van Nassau, Amst., de laatste met schade; *Vonk* Vier Gebroeders, *Bonjer* den Elshout, *Mulder* Maria Veronica, *Smit* Dorothea Henriëtte, *Ulrich* President Ram, *Klok* Elisabeth, *Vonk* Constantia, *Parlevliet Jz.* Generaal van den Bosch, *van Rhijn van Alkemade* Prinses Amalia, *Poort* Europa, *Swart* Doelwijk, *Kooy* Mary Goddard, *van Duin* Minister Thorbecke, Rott., *Jaski* Stad Utrecht, Manilla; *van Strijen qq.* Zaanstroom en *Landweer* Capella, Sydney; *Guyt Jr.* Olivier van Noord en *Weber* Argo, Melbourne; *Wijnmalen Czn.* Clio, Hobart Town, *de Boer* Zuid-Holland, *Buys* Vriendschap, *Crap Hellingman* Agnetha, *van Weijland* Ida Willemina en *Keuker* Hollands Trouw, Hong Kong; *Kok* Valparaiso, Japan; *Giltjes Lzn.* Zeepaard, Singapore; *Verbrug qq.* Johannes Marinus, Callao; *van Loon* Jacobus, Rio de Janeiro; *Antusch* Louisa, Livorno; *Hus* Arend, Genua.

STRAAT SUNDA vóór 10 Dec., *van der Plas* Nederland en Oranje, v. Batavia n. Amst.; *Coening Meijer* Jan Schouten en *Pfeill* Minister Pahud, v. Batavia n. Rott.; *van Hus* Jan van Schaffelaar, v. Bata[via] n. Nederland.

SOERABAYA vóór 10 Dec., [illegible]

TAFEL-BAAI 25 Nov., *Dekker* Sophia, Rio de Janeiro.

SEVILLE 1 Dec., *Engelsman* Dina Marchina, Londen; — 9 ... Hermine Catharina, Troon; — 31 *de Jonge* Ayolt en Thomas, Marseil[le]

[illegible] ORFORDNESS 22 Jan., [illegible] Anke [illegible] v. Stockholm n. Londen.

HARWICH 22 Jan., [illegible] *Günther* Corne[lis] v. Londen n. Workum.

CUXHAVEN 25 Jan., [illegible] Stad Haarlem, Bordeaux.

Vertrokken.

AMSTERDAM 26 Jan., *Armstrong* Eersteling, Liverpool.

TEXEL 25 Jan., *Gnodde* Jonge Walrave, Triest; *Pauls* Tita, Li[s]sabon; — 26 *Loodijzen* Gebroeders, Konst.; *Visser* Alida Antonia, Syr[a] *Teerlinck* Jonge Broeders, Lissabon.

HELVOET 26 Jan., *van der* [illegible] Konstantinopel; *Posth*[...] Gesina, Nantes.

VLISSINGEN 25 Jan., *Vogelpoot* Ned. oorl. korvet Prins Maur[its] der Nederlanden, Westindië; *Chevalier* Henriëtte, Soerabaya; *Astuli*[...] Catharina Cornelia, Gades; [illegible] Pieter Bentum, Lissabon.

BORDEAUX 22 Jan., *Visser* Maria, Rotterdam.

HARTLEPOOL 23 Jan., *van Eik* Adriana Fransisca, Vlissingen.

In lading.

LONDEN 22 Jan., *Bockman* Provincie Drenthe, Cadix.

Zeilklaar.

NEWCASTLE 23 Jan., [illegible] en *Bartels* Burger, Lissabon; *Hollander* Louise Sophie, Bilbao.

BATAVIA, 10 Dec. Het schip Stad Tiel, kapt. *Dercks*, van H[ong] Kong herwaarts gedestineerd, is verongelukt.

Gepraaid den 12 Dec., op 9° 23' Z.Br., 30° 25' W.L., *Verloop* Pieters z. Koen, v. Liverpool n. Manilla. — Den 17 Jan., op 49° [...] N.Br., 9° 51' W.L., *Kruisinga* Sphynx, v. Liverp. n. Triest. — Den 18 Jan., op 47° 4' N.Br., 9° W.L., *Hazewinkel* Juffer Grietje, [v.] Antwerpen n. Livorno.

331ste STAATSLOTERIJ.

Prijzen van *f* 100 en daarboven.

Trekking der Vijfde Klasse.

6de Lijst. No. 5789 *f* 25,000; nos. 1278 en 12468 ieder *f* 1500; [...] 7063, 11040, 14578 en 15791 ieder *f* 1000; no. 797 *f* 400; nos. 14[...] 4512 en 16855 ieder *f* 200; nos. 796, 3127, 4665, 7991, 1852[...] 17925 ieder *f* 100.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 23sten tot en met den 29sten Januarij 1857 zijn te *Groningen* geboren 11 zoons en 12 dochters; gehuwd 4 pare[n]; overleden 10 ouden en 3 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

AMSTERDAM, 28 *Jan.* Tarwe *f* 10 lager: 130 [...] nieuwe [...] Pools. *f* 445. Rogge onveranderd: 117 [...] Petersb. *f* 213. [...] Boekweit en Haver zonder handel. Koolzaad onveranderd: op 9[...] op April 89 p. vl. Raapolie op 6/w. *f* 53½; vlieg. *f* 52; op Mei *f* 5[...] Lijnolie op 6/w. *f* 43.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 28 *Januarij*.

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63¼; Dito Dito 3 p[Ct.] 75¼; Dito Dito 4 pCt. 94¼. — BELGIE, bij *Rothschild* [...] 2½ pCt. 52⅛. — SPANJE, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 23⅛; Di[to] Binnenl. 6/m. 3 pCt. 36¼; Dito, Buitenl. £ 85, 3 p[Ct.] 40½. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 44⅛. — RUSLAND Oblig. bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 104¼; Dito [...] Londen 4½ pCt. 93¼; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de se[rie] 5 pCt. 96⅛. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 75¼; Dito D[ito] 2½ pCt. $39\frac{1}{16}$; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 86; Nationale Metalliek 5 pCt. 77¾. — MEXICO, Onbep. St[uk]ken 3 pCt. 20⅛.

ADVERTENTIEN.

*** Het BESTUUR van het **GENOOTSCHAP t[er]** ***Bevordering van Nijverheid***, gevestigd te *O[nderdendam]* *DERDENDAM*, gelet hebbende op Art. 12 der Voorw[aarden] van het Programma der TENTOONSTELLING, in [...] jaar te ***Parijs*** te houden, heeft bepaald, de VERZE[N]DING ter bevordering **van Werktuigen, Geree[d]schappen en Landbouw-Toestellen, welke [in] den Landbouw in dit Gewest in gebruik zij[n,] door derzelver doelmatigheid zich aanbev[e]len en binnen hetzelve vervaardigd worde[n].** Te dien einde zullen door het Genootschap de kosten [van] vervoer daarvan naar *Parijs* en van daar terug gedra[gen] worden, en noodigt het Bestuur dien ten gevolge een [ieder] uit, om hetgeen daartoe dienstig geacht wordt, **voor d[en] 10den Maart eerstkomende**, *vrachtvrij*, ten H[uize] van den Logementhouder PLAAT in te zenden, hetw[elk] aldaar door eene Commissie, uit het Bestuur in te stellen ge[no]gen zamengesteld, zal worden beoordeeld, om te beslis[sen] of het geschikt mag geoordeeld worden, om onzen Gew[estelijken] Landbouw op die WERELD-TENTOONST[EL]LING waardiglijk te vertegenwoordigen. — Hetgeen d[aar]toe dienstig wordt geacht, zal ter verzending worden [aan]genomen, het ongeschikte teruggezonden; waartoe [men] juiste bijvoeging van den Naam van den Inzender en [diens] Woonplaats gevraagd wordt.

Inlichtingen omtrent de uitgeloofde Prijzen, als anders[ins,] zijn te bekomen bij de SECRETARISSEN der Afdeeling[en] van voornoemd Genootschap te *Leens*, *Beerta*, *Appi[nge]dam*, *Noorder Afdeeling*, *Noord-* en *Zuidbroek*, *We[ster]kwartier* en *Loppersum*, benevens bij den algemeenen Se[cre]taris te *Onderdendam*,

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

SCHOONOORD.

'tIs der COMMISSIE voor de Godsdienstige belangen [van] *Schoonoord* zeer aangenaam, eene gepaste aanleiding te [heb]ben, om over die Volkplanting aan belangstellenden '[t] en ander te kunnen mededeelen. Zij vindt die aanlei[ding] in een' Brief, ingekomen bij den ondergeteekende, van [den] HOFSTEDE DE GROOT, Predikant te *Rottum*, in w[elken] Gemeente men eene inschrijving wilde houden voor [de] *Haarlemmermeer*, maar bij welke men meende het [...] nabij gelegen *Schoonoord* niet te mogen vergeten. En [...] ontvingen wij dan ter onzer beschikking de som van *f* 8[...] voor welke wij onzen HARTELIJKEN DANK betuig[en,] terwijl we meenen er ons van overtuigd te mogen houd[en,] dat hij ook een voorbeeld van welbestuurde weldadigheid, [...] of daar eene prijzenswaardige navolging zal vinden.

Weldadige menschenvrienden in *Groningen* en *Dren[the]* ginds en elders, soms ver van hier, heeft men aan [...] hulp eene dringende behoefte, maar wij zullen ook [...] dezen aanzien het ééne doen, en het andere niet nal[aten.] De COMMISSIE voor *Schoonoord* heeft nog bij voortdu[ring] zoo eene uwe ondersteuning en medewerking noodig, [om] het goede werk, door haar begonnen, voortzetten kun[nen.] Reeds staat er te *Schoonoord*, als een werk der lief[de,] een niet onaanzienlijk gebouw, zeer doelmatig ingerigt [tot] eene KERK en SCHOOL en ONDERWIJZERSWONI[NG.] Reeds wordt er door een' bekwamen ONDERWIJZER [...] HONDERD KINDEREN geregeld Onderwijs gegeven, [en] wordt er door hem, die tevens Katechiseermeester is, [...] regeld Godsdienstoefening gehouden, terwijl er ook [...] scheidene malen door Predikanten uit den omtrek gepr[e]dikt wordt.

Reeds bragt dit een en ander, onder Gods zegen, [...] Ouders en Kinderen eene groote verandering te weeg, [...] ons eene goede hope voor de toekomst geeft, en tot [...] harding aanspoort. Maar de taak der COMMISSIE is [...] niet volbragt; er blijft nog zooveel te doen overig. Da[arom] nu zal elke **GIFT** ons hoogst aangenaam zijn, [...] ons nader tot ons doel zal brengen.

In 't bijzonder rigten wij bij deze gelegenheid uwe [aan]dacht op eene **VERLOTING zonder niet[en,]** meest van DAMESHANDWERKEN, die *eerstdaags* te *G[ro]ningen* gehouden zal worden, en van welke er nog eenige **LOTEN** te verkrijgen zijn, à **50 Cts.** het Lot.

Ongeveer VIERHONDERD PRIJZEN zijn tot dusver [uit] verschillende Provinciën, Steden en Dorpen ingekomen, [...] welke de jonge Jufvrouwen op de School van Mejufvr[ouw] ROUAAN, te *Groningen*, den grondslag legden), en [...] DRIEHONDERD LOTEN zijn genomen, zoodat er nog [...] HONDERD geplaatst kunnen worden. Dat de COMMISSI[E] en allen die tot deze Verloting zoo welwillend heb[ben] medegewerkt, zich weldra over het volkomen gelukken [van] ijverige pogingen innig mogen verheugen!

ODOORN, 24 Januarij 1857.

Namens de Commissie voornd.
J. W. LIEFTINCK.

MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW

DE MARNE.

Gewone Vergadering op WOENSDAG den 4den Februarij eerstk.

De Voorlezingen, welke in deze bijeenkomst zullen gehouden worden, bepalen zich tot de navolgende Vakken:

Landbouw-Scheikunde; Spreker: Ds. TH. F. UILKENS.

Proefondervindelijke Natuurkunde; Spreker: De Heer BRONNEGER ONNEKES.

Natuurlijke Historie; Spreker: De Heer J. G. RIJKENS.

J. P. MÜLLER, *Secretaris.*

VINDICAT ATQUE POLIT.

EERSTE STUDENTEN-WINTER-CONCERT, op MAANDAG den 2den Februarij 1857, des avonds te 6½ uur, in het CONCERTHUIS.

SCHOUWBURG TE GRONINGEN.

OP ALGEMEEN VERLANGEN.

nieuwe OOSTERSCHE TOOVERVOORSTELLINGEN, op ZATURDAG den 31sten Jan. 1857, door Mons. JACQUES RUDOLPH KINSBERGEN en Madame.

Eerste Rang . . . 99 Cent. Tweede Rang . . 75 Cent.
Derde Rang . . . 50 Cent. Kinderen . . . . 50 Cent.
Aanvang 's avonds 7 uur!

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** ULRUM, 26 Januarij 1857. Bevallen van eene DOCHTER LUCIA HENRICA TIMMER, geliefde Echtgenoote van

J. J. SMIT, *Houtkooper.*

Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een MEISJE J. M. POTT, geliefde Echtgenoot van

F. D. GREVEN.

N. PEKELA, 28 Januarij 1857.

*** Na eene berigte ongesteldheid van ruim 15 weken, overleed heden, tot innige droefheid van mij, mijne Kinderen en Kleindochter, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot GERARDUS JACOBUS BOSCH, in den ouderdom van ruim 67 jaren, na een gelukkige echtvereeniging van 36 jaren.

GRONINGEN, 26 Januarij 1857.

M. J. VAN DER MEER, Wedw. G. J. BOSCH.

*** Heden overleed, tot onze innige droefheid, onze eenige Zuster AALTJE UBBENS, in den ouderdom van ruim 27 jaren. Eene langdurige en eindelijk toenemende borstziekte maakte een einde aan haar leven.

Het afsien van haar zelven, het geloof en vertrouwen in Christus lenigt onze droefheid; want hierop ziende, zoo is haar het sterven gewin.

ZUIDBROEK, 27 Januarij 1857.

H. UBBENS. Uit aller naam.

*** Heden nacht overleed, zacht en kalm, na eene langdurige ongesteldheid, onze innig geliefde oudste Dochter ELIZABETH, in den ouderdom van bijna 26 jaren. Diep bedroefd, staren wij met onze Kinderen en hem, met wien zij eerlang door de naauwste banden hoopte verbonden te worden, haar na, doch wenschen ook in dezen Gode eerbiedig te zwijgen.

WINSCHOTEN, 27 Januarij 1857.

U. J. GROENIER.
L. E. GROENIER—GROENEVELD.

*** Nog treurende over het verlies van onze dierbare Echtgenoot en Zuster, werden wij heden op nieuw in rouw gedompeld door het overlijden van onze geliefde Behuwdmoeder en Moeder, Mejufvrouw JANNA EVERTS NIEUWOLD, Weduwe van den Heer J. R. TIJL, in den ouderdom van 66 jaren. Na eene ongesteldheid van ruim veertien dagen volgde zij alzoo hare beminde Dochter, tot wier verpleging zij naar hier was overgekomen.

AKKRUM, 27 Januarij 1857.

W. H. IDZERDA, Weduwnaar van G. TIJL.
A. TIJL.

*** Heden namiddag omstreeks half vijf overleed, in den ouderdom van bijna 74 en na eene echtvereeniging van bijna 27 jaren, mijne veelgeliefde Echtgenoot AALTJE HINDRIKS BONDT. Terwijl ik treurend staar op het dierbaar overschot, geef ik langs dezen weg kennis aan Familie, Vrienden en Bekenden.

GRONINGEN, 28 Januarij 1857.

P. GARMERS.

*** Heden overleed, na eene hevige ziekte van ruim 14 dagen, mijn geliefde Echtgenoot GERARD TEN OEVER. Hij bereikte den ouderdom van 36½ jaar en laat mij uit een bijna 8jarig huwelijk één Zoontje na, terwijl ons vroeger reeds 4 Kinderen ontvallen zijn.

GRONINGEN, 28 Januarij 1857.

H. MEES, Wed. G. TEN OEVER.

Eenige kennisgeving.

*** Door de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

Prof. Dr. KARL KOCH,

DE

Caucasische Landen en Armenië,

IN REISTAFEREELEN VAN

Curzon, K. Koch, Macintosh, Spencer en Wilbraham;

VERTAALD DOOR

J. J. A. GOEVERNEUR.

Prijs *f* 3—20.

De Katholieke EN *Protestantsche Natiën*

ONDERLING VERGELEKEN
UIT HET DRIELEDIG OOGPUNT VAN
Welvaren, Verlichting en Zedelijkheid.
DOOR
NAPOLEON ROUSSEL.
Met eene Voorrede van
Prof. P. HOFSTEDE DE GROOT.
2 Deelen. Prijs *f* 7.00.

Het BESTUUR van de BIJZONDERE SCHOLEN 1ste Klasse aan de Ossenmarkt en in de Peperstraat alhier, maakt aan de LEDEN dezer SCHOLEN bekend:

dat op den 1sten Januarij ll. het aantal KINDEREN, op de eerste 325, op de laatste 120 beliep;

dat het SCHOOLGELD, *per maand*, voor 1857 bepaald is als volgt:

1ste Klasse	Dagschool	*f* 0—60 Cts.	de Schoolbehoeften daaronder begrepen.
2e. en 3e. »	Dagschool	- 0—80 »	
» »	Dag- en Avondschool	- 1—00	
» »	Avondschool alleen	- 0—35 »	

ONDERWIJS in de FRANSCHE, ENGELSCHE en DUITSCHE TALEN op de Avondschool *f* 1,25 per Maand, Schoolbehoeften afzonderlijk;

en dat de ALGEMEENE VERGADERING der LEDEN zal gehouden worden den 28sten Februarij e.k. in het SCHOOLLOKAAL aan de Ossenmarkt, des avonds te half acht.

Namens het Bestuur voornoemd:
J. J. P. VALETON.

TWEEDE VERIFICATIE.

De SCHULDEISCHERS in het FAILLISSEMENT van JAN WOLTERS KUIPERT, Timmerman, wonende te *Groningen*, worden verwittigd, dat de TWEEDE VERGADERING ter VERIFICATIE van SCHULDVORDERINGEN door den Heer REGTER-COMMISSARIS is bepaald op Maandag den 9den Februarij 1857, des voormiddags te tien uur, in de GEHOORZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, en worden de belanghebbenden mitsdien opgeroepen, om daarbij tegenwoordig te zijn.

Mr. M. A. DE SAVORNIN LOHMAN, *Curator.*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Winschoten*

Brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de UITLOTING van 3 AANDEELEN der Negotiatie van *f* 50,000 ten laste van de Gemeenten *Winschoten* en *Beerta*, als Ondernemers van den aanleg van den Kunstweg van *Winschoten* naar de *Hannoversche Grenzen*, op den 24sten dezer, ten overstaan van de GEDELEGEERDEN uit den RAAD der Gemeente *Beerta*, ten Raadhuize van *Winschoten* heeft plaats gehad, en dat voor aflossing zijn aangewezen Nos. 38, 55 en 63; dat alzoo de OBLIGATIEN met die nommers voorzien, op of na den 1sten Mei aanstaande, bij den Heer Administrateur van gemelden Weg, Jhr. Mr. J. D. LEWE QUINTUS, tot aflossing kunnen worden aangeboden, bij wien tevens, gedurende de maand Februarij van dit jaar, telkens des MAANDAGS, van des voormiddags 9 tot 12 uur, de verschenen COUPONS zullen worden uitbetaald, en nieuwe Couponbladen kunnen worden verkregen.

WINSCHOTEN, 26 Januarij 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
G. A. VENEMA, *Burgemeester.*
F. J. VAN DIJK, *Secretaris.*

Aan Heeren REEDERS en SCHEEPSKAPITEINS, als deelnemers in de Onderlinge Verzekerings-Maatschappij genaamd DE EENDRAGT, wordt bij deze verwittigd, dat op eene gehoudene Vergadering, op den 28sten Januarij 1857, tot COMMISSARISSEN zijn benoemd:

de Heeren J. SANDERS,
W. DREWES,
J. H. PLUKTJE,
H. WOLTHEKKER.

En daar nu het vereischte KAPITAAL ruimschoots is ingeschreven, zoo kan de vestiging van deze MAATSCHAPPIJ voor vast aangenomen worden.

Namens het Bestuur:
J. J. BULSING, B.ZN.
WM. JANSEN.
A. ELLENS.

DILIGENCE *DE VRIENDSCHAP.*

Van af heden zal de afrid te *GRONINGEN* op gewonen tijd plaats hebben bij den Logementhouder J. G. WOLDRING, *Nieuwe Doelen*, in de Poelestraat.

Ondernemers:
Wedw. KOOPS & MULDER.

*** Ten overstaan van Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 31sten Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene zeer nette, nieuwdoortimmerde WINKELBEHUIZING, met afzonderlijk verhuurd wordende BOVENWONING, get. H 112, staande in de Brugstraat te *Groningen*, door den Koopman H. REILINGH en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

II. Eene nette KOOPMANS BEHUIZING, met BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, OPEN PLAATS, TUINTJE en groot BLEEKVELD daarachter, staande Oostzijde in de Folkingestraat te *Groningen*, get. F 245, door J. VAN DER HEIDE in huur bewoond.

III. Eene BEHUIZING met BLEEKVELD daarachter, staande Zuidzijde in de Wipstraat te *Groningen*, get. O 79, door SCHIENEMAN in huur bewoond.

IV. Eene nette BEHUIZING, met OPEN PLAATS en BLEEKVELD er achter, staande ten Zuiden in de Lelie straat te *Groningen*, get. L 94, door VAN LEEUWEN en WIEGERMAN in huur bewoond.

V. Eene nette BEHUIZING, met OPEN PLAATSJE en BLEEKVELD er achter, staande Zuidzijde in de Turfstraat, op den hoek van den Achter-den-Muur, te *Groningen*, get. C no. 155, door J. J. EGGES in eigendom bewoond, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 7—00.

VI. Eene WOONKAMER, staande naast het voorgaande perceel, get. C 154, door de Wedw. WOLTHUIS in huur bewoond.

VII. Eene WOONKAMER, staande in den Achter-den-Muur bij de Turfstraat te *Groningen*, get. C 156, door den Kleermaker MILJOEN in huur bewoond.

Te aanvaarden den 1sten Mei 1857.

Te bezien perceel I daags vóór den Verkoopdag, van 11—3, en de overige perceelen daags vóór en op den Verkoopdag, van 10—12 en 2—4 uur.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. J. H. GEERTSEMA, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 4den Februarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

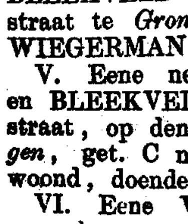

I. Het voor 2 jaren nieuws uitgehaalde BEKTJALKSCHIP, genaamd *Anna Theodora*, gemeten op 97 Tonnen, laatst bevaren door wijlen Kapitein J. L. KONING, met al deszelfs OPGOED en TOEBEHOOREN, zooals hetzelve is liggende in de Noorderhaven te *Groningen*.

II. Eene ruime WINKELBEHUIZING met MANDEELIGEN GANG, staande Noordzijde in de Visscherstraat te *Groningen*, get. I 103, door den Kuiper C. HERZOG in huur bewoond.

Te aanvaarden Perceel I acht dagen na den Toeslag, Perceel II den 1sten Mei 1857.

Te bezien Perceel I dagelijks, Perceel II daags vóór den Verkoopdag, van 10—12 en 2—4 uur.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 2den Februarij 1857, des voormiddags te 10 uur, voor de Behuizing van wijlen de Wedewe G. MINHOLTZ, Westzijde aan het Schuitendiep tusschen de Stadans- en Poelestraten, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Onderscheidene zeer nette MEUBILAIRE- en andere ROERENDE GOEDEREN, als: EIKENHOUTEN KABINET, DITO BUREAU, HALVE KASTKLOK, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, KOPER, TIN, IJZER enz., en hetgeen meer zal worden geprod..., Zaturdag bevorens van 10—12 en van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 10den Februarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

De VOLLE EIGENDOM van ongeveer 25 Bunders LAND, het DOBSTUK, den DIJK en uitmuntenden KWELDER met AANWAS, gelegen te *Pieterburen*; hebbende, in geval van indijking, het regt van aansluiting aan den Dijk van K. W. FEDDEMA. Om te aanvaarden op Gregorie.

*** Na bekomen Regterlijk verlof, zal binnen kort, tijd en plaats nader te bepalen, publiek worden verkocht:

DE BOERENPLAATS

en daarbij behoorende LANDERIJEN, onder *Aduard* gelegen, door den Heer Mr. J. J. CANTER CREMERS en wijlen Jhr. Mr. T. J. VAN IDDEKINGE bezeten en gebruikt, en zulks in onderscheidene Perceelen.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. WILLEM TRIP, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 9den Februarij 1857, (in plaats van DINGSDAG den 3den Februarij 1857, zooals vroeger was aangekondigd,) des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein L. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, benevens de VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 8 Bunders, 74 Roeden en 50 Ellen TUIN en best GROENLAND, waarop het Getimmerte is staande, alles staande en gelegen onder *Adorp*, zullende jaarlijks op Midw. tot huur doen *f* 75—00; sectie C, nos. 404 tot en met 408, 426, 428.

II. De EIGENDOM van den TUIN en de LANDERIJEN onder perceel I.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 5 Bunders, 51 Roeden, 80 Ellen best GROENLAND, mede aldaar gelegen, zullende jaarlijks op Midwinter tot huur doen *f* 60—00; sectie C, nos. 441, 442 en 443.

IV. De EIGENDOM van perceel III.

V. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1 Bund., 93 Roeden, 80 Ellen best GROENLAND, *DE MEEDEN* genaamd, mede aldaar gelegen, zullende jaarlijks tot huur doen op Midwinter *f* 25—00; sectie C, nos. 128, 131 en 132.

VI. De EIGENDOM van Perceel V.

VII. De VASTE, ALTIJDDURENDE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 Bund., 1 Roede en 80 Ellen best GROENLAND, *DE BOONEKAMP* genaamd, mede aldaar, zullende jaarlijks op Midw. tot huur doen *f* 25—00; sectie C, no. 332.

VIII. De EIGENDOM van Perceel VII.

Om te aanvaarden: de Behuizing op den 1sten Mei 1857, de Beklemmingen op Gregorie a.s. en de Eigendommen dadelijk na den toeslag.

BAKKERIJ te *Kollum.*

De Notaris ANDREÆ, te *Kollum*, zal aldaar, op MAANDAG den 2den Februarij 1857, 's avonds te 5 uur, veilen en finaal verkoopen,

voor Jacob M. Juursma:

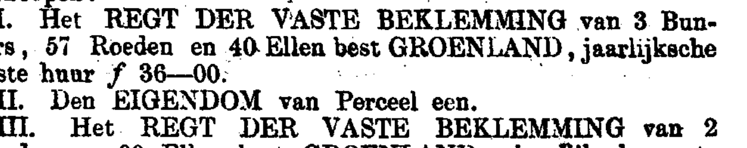

I. Eene HUIZING en BAKKERIJ, geq. Wijk B no. 13, met BERGHOK, ERVE en GROND, staande op den besten stand aan de Voorstraat te *Kollum*, Kad. Sectie D no. 363, groot 2 Roeden, 60 Ellen, door den Eigenaar wordende bewoond; te aanvaarden den 12den Mei 1857; — waarop geboden is *f* 1853.

II. 1 Bunder, 24 Roeden BOUWLAND, gelegen in het Oost van *Kollum*, D no. 445, bij W. J. HOEKSTRA in gebruik geweest; Petri 1857 te aanvaarden; — geboden *f* 1251.

*** Mr. M. DE MUINCK, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe en Kinderen van wijlen JAN HINDRIKS JUURSEMA, in leven Landbouwer te *Niezijl*, op MAANDAG den 2den Februarij 1857, des avonds te vijf uur, in het REGTHUIS te *Zuidhorn*, publiek te verkoopen:

I. Het REGT DER VASTE BEKLEMMING van 3 Bunders, 57 Roeden en 40 Ellen best GROENLAND, jaarlijksche vaste huur *f* 36—00.

II. Den EIGENDOM van Perceel een.

III. Het REGT DER VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders en 60 Ellen best GROENLAND, jaarlijksche vaste huur *f* 16—00.

IV. Den EIGENDOM van Perceel drie. — Alles gelegen nabij *Enumatil*, onder *Lettelbert* en *Zuidhorn*.

*** Mr. M. DE MUINCK, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe en Kinderen van wijlen PIETER JANS BANSEMA, in leven Landbouwer onder *Oldehove*, op DONDERDAG den 5den Februarij 1857, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Oldehove*, publiek te verkoopen:

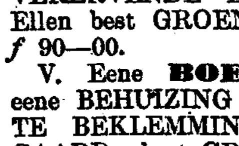

I. Eene BOERENPLAATS, no. 94, IJKEMAHEERD genaamd, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met het REGT DER BEKLEMMING van derzelver ERF, BOOMGAARD, best GROEN- en BOUWLAND, groot 24 B., 23 R. en 20 Ellen, doende aan onderscheidene Eigenaars tot eene vaste huur *f* 185—50.

II. Het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 16 B., 23 R. en 90 Ellen best LAND, DIJK en AANWAS, benevens eene daarop staande WONING, met derzelver ERF en TUIN, *JELAMER* genaamd, jaarlijksche vaste huur *f* 55—00.

III. Eene BOERENPLAATS, no. 106, bestaande in eene BEHUIZING, met het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver ERF, best GROEN- en BOUWLAND, groot 14 B., 98 R. en 70 Ellen, jaarlijksche vaste huur *f* 150—00.

IV. Het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 8 B., 37 R. en 40 Ellen best GROEN- en BOUWLAND, jaarlijksche vaste huur *f* 90—00.

V. Eene BOERENPLAATS, no. 96, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met het REGT DER VASTE BEKLEMMING van derzelver ERF, TUIN, BOOMGAARD, best GROEN- en BOUWLAND, groot 9 B., 48 R. en 40 Ellen, jaarlijksche vaste huur *f* 65—00.

Alles staande en gelegen onder *Oldehove* en *Niehove*.

*** Mr. M. DE MUINCK, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van S. H. DOORNBOS, Kastelein te *Grijpskerk*, op MAANDAG den 9den Februarij 1857, des avonds te 5 uur, publiek te verkoopen:

Het REGT DER VASTE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 2 Bunders, 84 Roeden en 80 Ellen uitmuntend OUD GROENLAND, gelegen in twee Stukken, onmiddellijk aan het Dorp *Grijpskerk*, jaarlijksche vaste huur *f* 35—00.

, De Notarissen Mr. M. DE MUINCK, te *Grijpskerk*, en Mr. H. GUICHART ABRESCH, te *Zuidhorn*, zullen, op ZATURDAG den 21sten Februarij 1857, 's voormiddags te 10 uur, in het LOGEMENT te *Zuidhorn*, op zeer gemakkelijke termijnen van betaling, presenteren te verkoopen:

I. De Buitenplaats KLINC-KERK, te *Zuidhorn*, met derzelver GEBOUWEN, ENZ. en welaangelegd BOSCH, groot 4 B., 88 R., 60 E.; twee daarop liggende COLLATIEN en drie GRAFSTEDEN op het Kerkhof te *Zuidhorn*.

II. De VASTE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van vier stukken LAND, onmiddellijk ten Zuiden aan gezegde Buitenplaats gelegen, ter gezamenlijke grootte van 4 B., 56 R., 10 E., en zulks in vier Perceelen, zullende de EIGENDOM daarvan tevens voor Koopers verkrijgbaar zijn.

III. Een GESTOELTE in de Hervormde Kerk te *Zuidhorn*.

N.B. De Buitenplaats, behalve op Zondag, dagelijks te bezien, op Bewijs van Toegang, te bekomen bij den Notaris GUICHART ABRESCH, aan wien men zich ook gelieve te wenden ter verkrijging van informatiën omtrent de Conditien van Verkoop.

, Na bekomene autorisatie, zal, op nader te bepalen plaats, dag en uur, in het midden van de maand FEBRUARIJ aanstaande, ten verzoeke van de Weduwe en Erven van wijlen HINDRIK R. STAAL, in leven Landbouwer onder *Oldekerk*, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, publiek worden verkocht:

Eene BEHUIZING, no. 81, met derzelver ERF en LAND, groot 1 Bunder, 3 Roeden en 60 Ellen, Vrij Eigen, staande en gelegen onder *Oldekerk*.

Mr. M. DE MUINCK.

, Mr. H. J. A. DIJKHUIS, Notaris te *Delfzijl*, zal, op DINGSDAG den 3den Februarij 1857, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein P. H. KEIJER, te *Heveskes*, publiek verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 41 B., 22 R., 70 E. LAND, alles staande en gelegen op den *Overtogt* onder *Heveskes* en *Wagenborgen*, doende jaarlijks in genere tot vaste huur *f* 282—00 en voor de uit- en overvaart *f* 1—00; telkens op Martini verschijnende; waartegen is te vorderen de jaarlijksche huur van *f* 12—50, van het Huis en Tuin van de Weduwe BOSKER, te *Wagenborgen*.

II. De VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 2 B., 64 R., 50 E. LAND, gelegen onder *Wagenborgen*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 12—00.

Alles in eigendom toebehoorende aan BOUWE ROTGERS MULDER, thans Echtgenoot van GERBRAND BARTELDS STAAL, en hare Kinderen.

Over bovengemelde Boerenplaats en Landerijen kan de helft der KOOPPENNINGEN, onder regt van eerste Hypotheek, blijven beleend.

VEENEN
TE
Haule, Weper en *Smilde*.

De Notaris TADEMA, te *Oosterwolde*, en J. G. DE JONGH, Kandidaat Nots. te *Gerredijk*, zullen, op DINGSDAG den 3den Februarij 1857, 's voormiddags te elf uur, in *de Gouden Klok*, te *Oosterwolde*, in het openbaar en op de gebruikelijke wijze veilen, om later bij Palmslag te verkoopen:

I. De VEENDERIJ, door JAN LEBBES DIJKSTRA nagelaten, en bestaande in 14 Perceelen uitmuntend KLIJN- of VEENGROND, liggende te *Haulerwijk* en in den *Hauler-* en *Weper Veenpolder*;

II. Drie Perceelen KLIJN- of VEENGROND, in genoemden Polder liggende, en toebehoorende aan R. R. HOFF DEN ZOON; —

beide met de aanwezige TURF en BAGGELAAR, — en

III. Zeven en een halve Bunders VEEN en ONDERGROND en ONTBLOOTE GROND, liggende in het 4de Blok aan de *Meesterswijk*, Noordwestzijde van de Hoofdvaart te *Smilde*, in 7 Perceelen; eigen aan de Erven J. L. DIJKSTRA en JEEN G. STOKER.

Alles volgens Verkoopboekjes, welke op *franko* aanvraag bij bovengenoemden Notaris zijn te bekomen.

Op VRIJDAG den 6den Febr.

1857, en, zoo noodig, ook op den volgenden dag, telkens des voormiddags te 10 uur te beginnen, zullen te *Roden*, op het Land genaamd *het HAARVEEN*, publiek worden verkocht: 790 Stammen DENNEN BOOMEN, aldaar op Wortel staande, geschikt tot allerlei Timmerwerk; ten verzoeke van de Erven WINSINGH, te *Roden*.

Notaris: H. H. VAN LIER.

BOELDAG VAN BOOMEN,
op het Kerkhof te Lellens.

Op VRIJDAG den 6den Februarij 1857, te een uur, zal er op het Kerkhof te *Lellens*, BOELDAG worden gehouden van:

90 à 100 buitengewoon zware IJPEREN en ESSCHEN BOOMEN, waaronder er veel zijn zeer geschikt voor Paneelhout.

J. H. GLAS.

HOUTVERKOOPING

Op ZATURDAG den 7den Februarij 1857, des morgens te 10 uur, gedenken de KERKVOOGDEN der HERVORMDE GEMEENTE te *Sebaldeburen*, publiek, op Boelgoeds-Conditiën te verkoopen:

150 lange en zware POPULIERBOOMEN, staande bij en om de Kerk te *Sebaldeburen*.

H. M. JUURSEMA.

HOUTVERKOOPING.

Op WOENSDAG den 11den Februarij 1857, des morgens te 10 uur, gedenken J. KLEIMA en CONS., te *Zuidhorn*, publiek, op gewone Boelgoeds-Conditiën, te *TER HEIJL*, te verkoopen:

300 zware, op Stam staande EIKEN BOOMEN, zeer geschikt voor den SCHEEPSBOUW en WAGENMAKERS; benevens 400 DENNEN BOOMEN.

H. M. JUURSEMA.

, Mr. C. HARTMAN BUSMANN, Notaris te *Sappemeer*, zal, op MAANDAG den 9den Februarij 1857, des avonds te 5 uur, ten Huize van J. H. REINDERS, Kastelein te *Foxhol*, publiek te koop presenteren:

Een HUIS, ERF en TUIN, vrije grond, groot 12 R., 60 E., staande en gelegen te *Kropswolde*, laatst in eigendom bewoond door wijlen HERMANNUS SCHIERBEEK; — aanvaarden den 1sten Mei 1857.

, Mr. J. D. TRESLING, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op WOENSDAG den 11den Februarij 1857, des namiddags te één uur, ten verzoeke en op het Land van de Weduwe FOKKE JANNES HAMMINGA, te *Kolham*, publiek te veilen en te verkoopen:

Eene partij aldaar op Stam staande EIKEN-, ESSCHEN-, IJPEREN-, WILGEN- en DENNENBOOMEN.

Mr. J. D. TRESLING.

, Mr. J. D. TRESLING, Notaris, residerende te *Scharmer*, gedenkt, den 7den Februarij 1857, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein W. E. BOSMA, te *Schildwolde*, publiek, op gewone Conditiën te verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en VEEHSCHEUR, geteekend letter C, nommer 6, met de VASTE EN IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 44 B., 21 R. *Groen-* en *Bouwland*, staande en gelegen te *Schildwolde*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 60—00.

II. 1 B., 61 R., 70 E. EIGEN HOOILAND, mede gelegen te *Schildwolde*.

Wordende door COENRAAD T. MEIJER en de Kinderen van JACOB D. RUSTIUS bewoond en gebruikt.

Mr. J. D. TRESLING.

, Mr. J. S. G. KONING, Notaris te *Wedde*, zal, op DINGSDAG den 10den Februarij 1857, te 10 uur des voormiddags, ten verzoeke van den Heer G. PALMER HOUWERZIJL, Predikant te *Tjamsweer*, en diens Echtgenoot Mejufvrouw G. J. SMEDES, ten Huize van den Heer VAN DER LOEFF, te *Oude Zijl*, bij de *Nieuwe Schans*, openlijk ter verkoop veilen:

DE VASTE BEKLEMMING

van de zoogenaamde *STADS KIJL*, bij de *Nieuwe Schans*, bekend in sectie A dier Gemeente, onder nos. 21 tot en met 25, 33 en 42, groot 6 Bunders, 62 Roeden, 10 Ellen, thans in losse huur bij de Wedw. NOMDE RENKEN, jaarlijks op Michiel tot vaste huur doende *f* 77—90.

De Voorwaarden zullen 8 dagen te voren ten Kantore van den Notaris en ten Huize van Verkoop ter lezing liggen.

Des verkiezende kan de Kooper de HELFT van den KOOPSCHAT onder Hypothecair verband beleend houden.

Mr. J. S. G. KONING,
Nots.

, Mr H. VEENHOVEN, Griffier te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van den Heer E. H. MEURSING aldaar, en MEDEREEDERS, op WOENSDAG den 18den Februarij 1857, des avonds te 6 uur, in het Logement van Mejufvrouw de Wedw. A. L. MEURS, te *Martenshoek*, publiek verkoopen:

Het gezinkt SCHOONERSCHIP CHRISTINA JACOBA, groot 128 Zeetonnen, in den Herfst van 1852 nieuw uitgehaald, met COMPLETEN INVENTARIS, liggende te *Hamburg* en gevoerd geweest door Kapt. H. J. VAN CALKER. De Inventarissen zullen op de gewone plaatsen ter lezing liggen. Inmiddels UIT DE HAND TE KOOP; nadere informatiën bij den Heer E. H. MEURSING opgenoemd.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een nieuwgetimmerde BEHUIZING en SCHUUR, met ruim 8 B. BOUW- en GROENLAND, staande en gelegen te *Scharmer*. Te bevragen bij H. MOLEMA VISSERS en ten Kantore van

Mr. J. D. TRESLING.

UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR:

Eene BEHUIZING, waarin twee afzonderlijke WONINGEN, ERF en TUIN, staande en gelegen te *Kiel-Windeweer*, Gemeente *Hoogezand*, zijnde een neringrijke KRUIDENIERSWINKEL, Westkant, groot 12 Roeden en 50 Ellen, thans bewoond en gebruikt wordende door HENDRIK VENEMA.

Te bevragen te *Winschoten*, bij den Eigenaar

JAN H. KOSTER.

UIT DE HAND
TE KOOP OF TE HUUR:

Eene HEEREN BEHUIZING, in de Turftorenstraat, thans bewoond door den Heer BLOEMERS.

UIT DE HAND TE KOOP:

Twee in aanbouw zittende SCHOONERSCHEPEN, bij JAN ADDES BIEZE, J.ZN., te *Veendam*. Te bevragen bij JAN WILKENS, K.ZN., aldaar, en J. D. HOEN, te *Hoogezand*.

TE HUUR:

eene neringdoende BAKKERIJ, staande in de Visscherstraat; te aanvaarden den 1sten Mei. Te bevragen bij L. BEKENKAMP, aan het Zuiderdiep.

TE HUUR:

Eene roijale BOVENWONING, tegen den 1sten Mei. Te bevragen bij den Timmerman J. FRIJBORG.

Tegen April of Mei te huur,

bij den ondergeteekende: 1 GESTOFFEERDE BOVEN-VOOR- en ACHTERKAMER; en te bevragen bij denzelven: eene ONGEMEUBELEERDE VOORKAMER met KLEIN KAMERTJE.

P. V. WITTE.
Oosterstraat, letter D no. 48, te *Groningen*.

Men vraagt alhier te huur,

om dadelijk te aanvaarden: een PAKHUIS, KELDER of BENEDENLOKAAL, liefst met STOOKPLAATS voorzien. Hierop reflecterende, vervoege men zich in Persoon of met *franko* Brieven bij B. DRILSMA, bij de A-Kerk, met opgaaf van den huurprijs.

Bij de GOEDEREN, welke wij dagelijks in ons Magazijn ter opruiming aanbieden, hebben wij nog eene partij GEKLEURDE ORLEANSEN met ZIJDE en LUSTRES gevoegd, waaronder zeer fraaije en nieuwe Patronen; dezelve zijn zeer geschikt voor Pakjes. Ook maken wij onze geëerde Begunstigers opmerkzaam op een partijtje WOLLEN en HALFWOLLEN BUKSKINS, die zeer goedkoop door ons worden aangeboden.

UCHTMANN & ZONEN.

De Weduwe H. VEENHUIS en haar Schoonzoon E. MARWITZ verwittigen hunne Begunstigers, dat zij te zamen blijven continuëren in het bezorgen van PLAATSVERVANGERS en NOMMERVERWISSELAARS; hebbende zij tevens eene WAARBORGKAS, even als in vroegere jaren, opgerigt. Van eene goede en trouwe behandeling kan men, even als voorheen, verzekerd zijn.

Wedw. H. VEENHUIS.
E. MARWITZ.

Opruiming
VAN
HEEREN-ARTIKELEN,

waarbij eene aanzienlijke partij WINTER[illegible] en PALETOTS; alsmede circa 300 Ellen VESTEN[illegible] van 50 Ct. per El en hooger, dito BROEKGOED van [illegible] Ct. en hooger, alsmede een partijtje fijne G[illegible] JES à 60 Ct. per ½ Dozijn, OVERHEMDEN van [illegible] en hooger. Al deze Goederen zijn ter opruiming zoo laag gesteld, dat een ieder zich zoowel van de schoonheid der Goederen als laag gestelde prijzen bij nader onderzoek kan overtuigen.

Deze opruiming heeft plaats aan de GROOTE MARKT te *Groningen*.

VOOR LIEFHEBBERS VAN
Paardenfokkerij.

Den geëerde Begunstigers wordt door de ondergeteekende bekend gemaakt, dat de [illegible] DER HENGST[illegible] LEDEN [illegible] af hier ter Plaatse ter Dekking staat. Verzoekt gunst en rekommendatie.

MENSINGEWEER, 26 Januarij 1857.

Wedw. JOHs. BULTHUIS.

LEEST HIER!

DOKKUM. De ondergeteekende maakt door deze bekend, dat hij de AFFAIRE zijner OUDERS heeft overgenomen, en beveelt zich minzaam aan in ieders gunst.

S. M. STEERINGA,
Mr. Pottenbakker.

Eene fatsoenlijke BURGER DOCHTER, oud 28 jaren, P. G., verlangt ten spoedigste eene betrekking als JUFFER van GEZELSCHAP of tot het WAARNEMEN eener KLEINE HUISHOUDING. Er zal minder op Salaris, dan op eene goede behandeling gelet worden. — Adres bij J. DOESBURG, Boekverkooper in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat te *Groningen*, onder *franko Brieven*, letters A IJ.

BOEKBINDERIJ!

Bij den ondergeteekende kan ten spoedigste geplaatst worden een LEERLING, bij voorkeur met de EERSTE BEGINSELEN van het WERK bekend.

J. VERSCHUIR,
Visscherstraat.

De
ECHTE TANDZEEP

van Dr. SUIN DE BOUTEMARD maakt de Tanden zuiver wit zonder het email aan te doen, bewaart ze voor ziekelijke aandoeningen en houdt den mond frisch.

Het stuk kost 40 cent en is toereikende voor een half jaar.

DE ECHTE
Dr. Borchardt's Zeep

Dr. BORCHARDT'S AROMATISCHE KRÄUTER-SEIFE.

is zamengesteld uit fijne aromatische en etherische oliën en delfstoffelijke bestanddeelen, verwijdert puisten, schubben, leverylekken, zonnebrand, sproeten, en de huid behoudt door alle jaargetijden dat fluweelige, veerkrachtige en frissche voorkomen, dat de schoonheid zoo zeer verhoogt. Men gebruikt ze met een wollen lapje, waarmede men de huid een- of tweemaal daags wascht. De prijs is 40 cent.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Appingedam*, S. RITSEMA; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de andere Steden.

De anti-rheumatische Balsem,

van Dr. OCKER, J.ZOON, Practiserend Geneesheer en Chirurgijn, vroeger te *Texel*, thans te *Oostzaan*, is een onfeilbaar MIDDEL tegen RHEUMATISMUS, JICHT en ZINKINGS.

Treffend zijn de resultaten, welke dit Middel reeds gedurende eenige jaren heeft opgeleverd, en in elk geval, waar de Geneeskunst scheen uitgeput, waar alle hoop scheen ontvloden te zijn, waar de leer der geneesmiddelen geene hulp kon aanwijzen, heeft het deszelfs weldadige werking ten vollen bewezen.

Wegens deszelfs *oplossende*, *ontstekingwerende* en *pijnstillende eigenschappen*, is het almede een *voortreffelijk Middel* bij alle plaatselijke *pijnen* en *ontstekingen*, bij *verhardingen*, *verrekking*, *ontwrichting*, *verstijving*, *kneuzing*, *kliergezwellen* en andere *aanzwellingen*.

Elk lijder diende van hetzelve gebruik te maken, daar men zich (bij gemoedelijke overtuiging), zonder twijfel in eene spoedige genezing zal verblijden.

De kosten van de ordinaire Flacon met voorschrift is *f* 0,90; van de dubbele Flacon *f* 1,80.

Dezelve is te verkrijgen bij Dr. OCKER, J.ZOON, Hoofd-Depôthouder te *Oostzaan*, en verder te *Groningen* bij G. COPINGA; te *Amsterdam* bij W. J. VAN HULSTEIN, Apoth., Warmoesstraat bij de Nieuwenbrugsteeg, N. 152, en bij RUIJSCH EN WEISSENBRUCH, Apoth., Bloemmarkt, no. 181; te *'s Gravenhage* bij G. BISSCHOP, Fluweele Burgwal, L. no. 130; te *Leeuwarden* bij A. H. VAN WAMEL & Cie; te *Rotterdam* bij VAN SANTEN KOLFF, Apoth.

Deze Balsem is aan geen bederf onderhevig en kan jaren lang bewaard blijven.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*,

Januarij 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
18	767,28	766,48	765,96	2,2	3,0	3,0	max.	max.	max.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.W.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
19	763,33	764,16	765,65	4,4	5,0	2,2	max.	0,99	0,98	W.Z.W.	W.N.W.	W.t.N.	„	„	helder.
20	758,51	753,27	746,99	12	2,4	1,6	max.	0,95	0,90	Z.t.W.	Z.	Z.O.	„	„	„
21	744,37	747,87	750,45	3,0	3,5	0,4	max.	0,92	0,95	Z.O.t.Z.	Z.W.	Z.W.	„	wein. bew.	„
22	754,13	753,07	750,65	-0,6	2,6	1,6	0,95	0,97	0,97	Z.W.	Z.W.t.Z.	Z.Z.W.	helder	helder	betrokken.
23	741,74	739,54	739,28	2,1	2,8	1,6	max.	max.	max.	Z.t.W.	Z.Z.W.	Z.t.W.	betrokken.	betrokken.	bewolkt.
24	739,40	740,25	742,73	1,0	3,0	2,0	0,98	0,89	0,92	Z.	Z.Z.O.	Z.Z.O.	bewolkt	„	betrokken.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.